

Journalisters negativa porträtt av socialtjänstens arbete och mediedebatten som uppstår

Amanda Milenkovic
Christian Ringsten

LUNDS UNIVERSITET
Socialhögskolan

Kandidatuppsats (SOPA63)
VT14

Handledare: Dolf Tops

Abstract

Author: Amanda Milenkovic and Christian Ringsten

Our thesis examines how social services are portrayed and reviewed in media. We chose to focus on two cases from two different townships, brought to attention by a Swedish TV show called *Uppdrag granskning* during two different coverages. The cases are called “Mardrömmen” and “Processen”. These cases involve children and their families who have been in contact with social services regarding allegations of sexual abuse. We wanted to analyze how the media debate looked like after airing and how it could potentially affect social services work. We have transcribed and coded articles, blogs, chat room conversations and gathered the written comments from the public. To further analyze our empirical data we did a qualitative content analysis where we used an agenda-setting theory to be able to explain and understand our material. The term scapegoat and moral panic was also used to analyze our data. The conclusion of our analysis were that social services are being portrayed very negatively by both media and the public after the two cases were reviewed by *Uppdrag granskning*. This also showed that a hatred and fear of being in contact with social services could damage their work with the communities.

Key words: social services, social work, Uppdrag granskning, media, agenda-setting theory, Mardrömmen, Processen.

Förord

Vi vill tacka varandra för ett gott samarbete, samt våra familjer och vänner för allt stöd under vårt uppsatsskrivande. Tack till vår handledare Dolf Tops för råd och litteraturhänvisningar som hjälpt oss under vårt skrivande. Vill även tacka Adde, Amandas hund som tvingat oss att ta pauser när vi känt oss som mest frustrerade.

Amanda Milenkovic & Christian Ringsten

Innehållsförteckning

1. Problemformulering.....	6
1.1 Syfte.....	8
1.2 Frågeställningar.....	8
1.3 Förtydligande av begrepp.....	8
1.4 Bakgrund.....	9
1.4.1 Vad är Uppdrag granskning?.....	9
1.4.3 Hur ser regelverket ut för Uppdrag granskning?.....	10
1.4.4 Personerna i reportagen.....	11
1.5 Medias produktionsprocess.....	11
2. Tidigare forskning.....	12
2.1 Medias påverkan på socialtjänsten.....	13
2.2 Moraliska utspel i medier.....	14
2.3 Förtroende för media samt socialtjänst.....	15
2.4 Socialarbetarnas tankar.....	16
3. Teoretiska utgångspunkter.....	16
3.1 Dagordningsteorin.....	16
3.2 Syndabocksbegreppet.....	18
3.3 Moralisk panik.....	18
4. Metod.....	19
4.1 Val av metod.....	19
4.2 Tillvägagångssätt.....	20
4.3 Metodens förtjänster och begränsningar.....	20
4.4 Validitet och reliabilitet.....	21
4.5 Urval och avgränsning.....	22
4.6 Etiska överväganden.....	23
7. Resultat och analys.....	24
7.1 Reportaget “Mardrömmen”.....	24
7.1.1 Exponeringen av föräldrarna under reportaget.....	25
7.1.2 Hur reagerar allmänheten efter reportaget?.....	25
7.1.3 Negativ rapportering leder till negativa åsikter.....	26
7.1.4 Bortfall i en granskning kan ge konsekvenser för allmänhetens uppfattning.....	28
7.1.5 Socialstyrelsens kommentarer.....	29
7.2 Reportaget “Processen”.....	31
7.2.1 Makten inom “Processen”.....	32

7.2.2 Moralisk panik	34
8. Sammanfattning av resultat och analys.....	35
8.1 ”Mardrömmen”	Error! Bookmark not defined.
8.2 ”Processen”	35
9. Avslutande diskussion	36
10. Referenslista.....	38

1. Problemformulering

I dagens samhälle är det media som har makten över vilka problem som ska belysas och på vilket sätt. Von Krogh (2009) skriver att löpsedlar idag inte berättar vad som egentligen hänt utan en löpsedel berättar det som säljer mest. När massmedier väljer ut vilka nyheter som ska få plats så gör de inte bara en gallring sett till vilka nyheter som är av vikt för allmänheten, utan även en gallring av befolkningens uppfattning om vilka frågor som är viktiga (McCombs, 2006). Hur beroende är vi då egentligen av massmedier för att bilda oss en uppfattning om något? McCombs (ibid.) skriver att redan år 1922 pekades medierna ut som den viktigaste källan för att få tillgång till hur verkligheten såg ut då medierna kunde samla mer information än vad en enskild människa kunde göra. Människor blir beroende av de nyheter som uppmärksammas av media för att kunna skapa en bild av vad som sker i världen.

McCombs (2006) påpekar att när vi blir intresserade av något som vi inte är i närheten av, blir vi beroende av media för att få kunskapen samt att man genom den kunskapsinhämtningen bygger upp mentala bilder av hur verkligheten ser ut. Betyder det här att befolkningen sväljer allt som skrivs och sägs i media som sanning? När massmedia får allmänheten att prioritera en fråga skapas en allmän opinion. Genom att medier skapar en dagordning så har de en makt att välja vilka nyheter som är viktiga samt vilka frågor som allmänheten ska anse att det är värt att ha en åsikt i (ibid.).

Ohlsson (1997) menar att massmedier fungerar som potentiella kontrollörer av människors åsikter och att det är få som ifrågasätter deras roll som opinionsbildare och politisk maktfaktor. Ohlsson (ibid.) skriver att massmedia fungerar som ett tittskåp där vi förväntar oss att få reda på det som är viktigt, verkligt och sant. Dock är det så att samhällets tittskåp inte ger oss det som är verkligt och sant utan istället förvrängs verkligheten då vissa historier förstoras upp med till exempel hjälp av rubriker som syftar på något värre för att skapa ett större nyhetsvärde. När journalister gör en bedömning av hur stort nyhetsvärdet är görs det ofta med hjälp av att man jämför med hur stort utrymme nyheten fått i andra medier. Tvånget att följa andra massmedier leder till att vissa nyheter får ett stort genomslag medan andra faller i glömska, trots att det i slutändan kan visa sig att det som inte uppmärksammats var ett större problem i samhället (Ohlsson, 1997).

Massmedia har en stor påverkan till att skapa myter och föreställningar om vad som är ett socialt problem och en avvikelse i samhället. Medier förvränger inte bara bilden av den sociala verkligheten utan de medverkar i slutändan till att styra vår syn på problemen men även till vilka åtgärder som borde vidtas (Ohlsson, 1997). Massmedia förser samhället med moraliska föreställningar om aktuella fenomen och utgör en starkt bidragande faktor för hur polis, socialtjänst och rättsväsendet agerar. De slutna organisatoriska systemen löses upp med hjälp utav massmedia (ibid.).

Von Krogh (2009) skriver att internet har blivit en plats där användarna ser en gråzon där lagen om yttrandefriheten och regler inte gäller. Man kan således uttrycka sig hur man vill bara man får fram sin ståndpunkt. Vad vi vet om mediers makt så startas det demonstrationer, hotbrev skickas till berörda personer och folk hängs ut på nätet utifrån vad media väljer att fokusera på.

Vi har således uppmärksammat att medier i dagens samhälle har stor makt över vilka nyheter som publiceras och vilka sociala problem som är mest akuta. Genom att nyheterna styr vårt intresse till ett visst socialt problem, skapas även en ståndpunkt i samhället med hjälp av massmedia om vad som bör göras och hur det egentligen ser ut. Vi finner stort intresse i att undersöka vilken makt massmedier och sociala medier har över att kontrollera vilka nyheter som det läggs fokus på. Vi är sedan intresserade av att se vilka konsekvenserna kan bli för de som är inblandade i en sådan debatt.

Det leder oss in på att vi blev intresserade av att undersöka hur debatten ser ut angående socialtjänstens arbete med barn och unga i massmedia samt i sociala medier. Vi blev intresserade av två uppmärksammade fall som programmet Uppdrag granskning har undersökt som utgångspunkt för vårt arbete. Dessa två fall berör två barnfamiljers erfarenheter av anklagelser om sexuella övergrepp på deras barn och möten med socialtjänsten. Dessa program har relativt snarlika historier men samtidigt ligger de ett par år ifrån varandra. Vi valde dessa fall eftersom vi vill fokusera på debatterna i massmedier och sociala medier efter båda programmen, samt om det finns några skillnader eller likheter debatterna emellan. Det vi speciellt vill lägga tyngden på är hur socialtjänsten förklaras och uppfattas i både programmen, debatterna i massmedia och kommentarerna i sociala medier samt vilka konsekvenser som kan uppstå. Eftersom människor har en så stor tilltro till

Uppdrag granskning så har det lett till att andra medier har uppmärksammat de fall vi valt att använda då nyhetsvärdet är så pass högt.

1.1 Syfte

Syftet för vår undersökning är att analysera hur socialtjänsten, och dess arbete med barn och unga framställs i två program i Uppdrag granskning samt i de efterföljande debatterna i massmedia och sociala medier.

1.2 Frågeställningar

Hur framställs socialtjänstens arbete med barn och unga i Uppdrag granskning?

Hur har debatten förts efter Uppdrag granskning i massmedia och sociala medier?

Vad kan konsekvenserna av debatten bli för socialtjänstens fortsatta arbete?

1.3 Förtydligande av begrepp

Vi har valt att ha med en redovisning av de begrepp vi använt oss utav under uppsatsen för att ge läsaren en förståelse och grund att utgå från innan fortsatt läsning.

Socialarbetare: En person som arbetar inom kommunens socialtjänst. Vi har även med benämningar så som handläggare, tjänsteman och socialsekreterare i beskrivningen för att inte vara enformiga i vårt skrivande.

Socialstyrelsen: Det här är en statlig myndighet som har ansvar för organisationer så som socialtjänsten. Socialstyrelsen är organet som granskar kommunens arbete. Fast sedan juni 2013 är det IVO som utövar tillsynen.

Samhället/Allmänheten: Vi har valt att använda oss utav de här två begreppen då vi syftar på samma sak, vilket är befolkningen. Samt att vi inte vill upprepa oss i texten.

Massmedia: Med det här begreppet menar vi media som når ut till en stor publik genom nyheter och rapporter. Här ingår Tv-reportage, sociala medier och artiklar.

Sociala medier: Med sociala medier menar vi debatt- och chattforum samt bloggar där vem som helst kan debattera olika frågor.

Uppdrag gransknings chattforum: Efter varje reportage som Uppdrag granskning sänder, öppnas ett chattforum där allmänheten får ställa frågor till redaktionen som arbetat med reportaget. En moderator väljer ut frågor som ska svaras på. Chatten publiceras sedan på Uppdrag gransknings hemsida som alla kan ta del utav.

Debattforum: Med det här menar vi flera olika forum som är öppna för allmänheten att ta del utav samt diskutera olika frågor.

Ämnesguiden: En ämnesguide innehåller viktiga länkar till databaser och fria resurser som material om akademiskt skrivande och vetenskaplig publicering. Det samhällsvetenskapliga fakultetens bibliotek har utarbetat en ämnesguide för varje ämne inom fakulteten. Ämnesguiden kan användas som utgångspunkt för ämnesrelaterade frågor.

1.4 Bakgrund

Under det här avsnittet kommer vi att redogöra vad Uppdrag granskning är och hur de arbetar. Det gör vi för att läsarna ska ha samma grund att utgå ifrån under resten utav uppsatsen. All den information vi har att förhålla oss till har vi hittat på Uppdrag gransknings hemsida (Cederberg, 2011).

1.4.1 Vad är Uppdrag granskning?

Programmet sänds av Sveriges Television och har i uppdrag att undersöka missförhållanden, orättvisor och maktmissbruk som har inverkan på samhället och medborgarna. Uppdrag granskning undersöker även problematiska förhållanden i företag, organisationer och myndigheter så som socialtjänsten. Det här kan leda till olika konsekvenser som påverkar socialtjänsten, dess anställda samt olika inblandade parter vilket vi kommer att fördjupa oss i under uppsatsens gång. Enligt Uppdrag gransknings hemsida har tjänsteman fått utså trakasserier och mordhot efter att reportagen sänts. Samtidigt menar Uppdrag granskning att det är deras uppgift att ge samhället en ärlig inblick i olika frågor för att invånare ska kunna ta ställning till de frågor som tas upp till diskussioner. Förutsättningarna för deras uppdrag är att de har tittarnas förtroende. Enligt Uppdrag gransknings hemsida fås det här förtroende genom att de är noggranna, rättvisa och modiga under granskningarna.

1.4.2 Hur går granskningen till?

Uppdrag granskning arbetar utifrån tips som inkommer till redaktionen från allmänheten och dessa tips kan vara anonyma. På Uppdrag gransknings hemsida kan man läsa instruktioner på hur man kan skydda sin identitet om man har information man vill att Uppdrag granskning ska ta del av. Dessa uppgifter måste dock prövas extra kritiskt på grund av att källan är anonym och inte behöver stå för uppgifterna. Dessa uppgifter bör också kunna stödjas av inhämtat material och dokumentation. Uppdrag granskning är noggranna med faktakontroll och en reporter måste kunna stödja och verifiera alla påståenden och slutsatser med dokument.

Efter det här så undersöks det om det finns några drabbade, något missförhållande och någon som Uppdrag granskning kan ställa till svars. Allt det här ska besvaras med ett JA för att programmet ska anses vara intressant nog för Uppdrag granskning att gå vidare med.

1.4.3 Hur ser regelverket ut för Uppdrag granskning?

Uppdrag granskning arbetar efter flera olika regelverk så som yttrandefrihetsgrundlagen, radio- och TV-lagen, SVT: s sändningstillstånd, SVT: s interna riktlinjer och de spelregler som finns för press, radio och TV. Uppdrag granskning arbetar även efter egna detaljerade riktlinjer för att stödja medarbetarna i programmet för att förbli en oberoende redaktion där inga kopplingar finns mellan medarbetare och de som granskas. Det här görs även för att bibehålla förtroendet från tittarna. Uppdrag granskning skriver på sin hemsida att de är noggranna med att redogöra de omständigheter och motiv som ligger bakom utredningar där innehållet tagits fram av utomstående parter. När sedan Uppdrag granskning väljer att använda sig av en anonym källa måste de påvisa varför de anser att källan är trovärdig. Anonymitet måste enligt lag hållas om det har blivit utlovat av Uppdrag granskning. Skulle det här avslöjas kan det innebära max ett års fängelse. Uppdrag granskning ska ta hänsyn till ovana intervjuobjekt så som minderåriga. Alla som ställer upp och medverkar i reportagen ska också om de själva begär, få information om hur och när deras utsagor kommer återges i programmet. Medarbetarna på redaktionen informeras även om kravet av sekretess för att skydda de källor som Uppdrag granskning får material från som underlag för granskningarna.

De regelverk som måste följas gör så att Uppdrag granskning inte får spela in var som helst eller filma vem som helst. Lagarna nämner att det inte är tillåtet att fotografera inne i rättssalar. Det kan finnas fotoförbud på militära eller civila människor som måste respekteras. Uppdrag granskning måste även vara medvetna om var de får befinna sig och behöver ha i åtanke vad som ingår i hemfridsbrott eller olaga intrång.

1.4.4 Personerna i reportagen

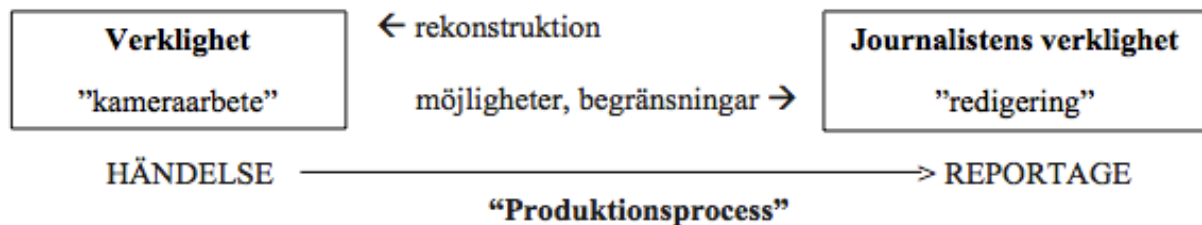
Vi läste på Uppdrag granskning hemsida att det krävs att ett avslöjande ska vara av oavvisligt stort allmänintresse. Det här betyder att avslöjandet ska vara av stort allmänintresse som inte kan ignoreras. Det ska då vara ett klartecken för att få använda sig utav dolda kameror för att få fram informationen. Vid användning av dold kamera så ska Uppdrag granskning göra allt för att personen som intervjuats skadas så lite som möjligt, samt att intervjuobjektet ges möjlighet att få ta del av materialet. Det här gäller även när det handlar om dolda telefoninspelningar, då alla andra sätt att få tag på informationen är uttömda. Personer som avböjer att delta i reportaget måste få information om att material från intervju finns tillgängligt och kommer att användas i reportaget. Då kommer personen att få möjlighet att försvara sig med egna ord som person eller som representant för t.ex. en organisation. Även om intervjuobjektet avvisar den här möjligheten kan det inte få Uppdrag granskning att stoppa reportaget.

När all information är insamlad går Uppdrag granskning igenom en lista där de måste kunna bocka av vissa essentiella krav för att kunna sända reportaget. Det är viktigt att alla som kritiserar ska kunna uttala sig om sina synpunkter samt att de ska kunna försvara sig mot kritiken. Andra krav är att alla sakuppgifter ska kunna styrkas med dokumentation. Alla uttalanden intervjuobjekten gjort ska ha trovärdig bas. De tittar även på om det är någon information som saknas som är av värde för granskningen.

1.5 Medias produktionsprocess

Uppdrag granskning reportage genomgår en produktionsprocess, från det att händelsen de granskar inträffar till ett färdigt inslag i form av ett program (Hansen, 2004). Tv-journalistikens produktion av media genomgår dubbla kontakter med verkligheten. En Tv-produktion är helt beroende av kamerainspelningar. Den grundläggande dramaturgin och händelsens verkliga bilder finns inte att tillgå i efterhand. Då måste de återskapas i en

rekonstruktion av ljud och bilder för att kunna skapa en verklighet för tittaren. I efterhand redigeras det insamlade materialet och formas till journalistens verklighet. Med det här menas att det alltid kommer finnas två sidor till Tv-journalistik under dess produktionsprocess. Nedan är en modell som förklarar processen från händelse till reportage.

(Hansen, 2004) *förenklad översättning av Amanda Milenkovic & Christian Ringsten.*

Som Grafström, Petrelius & Windell (2013) skriver förväntas journalister att rapportera om händelser för att sedan tolka händelsen i egna analyser. Risken att gränsen mellan nyhetsrapportering och eget tyckande blir väldigt vag. Journalistikens uppdrag är att granska och undersöka felaktigheter. Vilken verklighet får vi tittare egentligen se? Det sker idag en ökad medialisering och moralisering av organisationers verksamhet och ledarskap vilket innebär en intensifierad medial bevakning. Idag handlar journalistiken oftare om att utkräva ansvar snarare än att problematisera händelser. Syndabocksbegreppet blir vanligare och viktigare än att erbjuda tittarna olika perspektiv på problemet i fråga. De moraliska frågorna bli ofta endimensionella och rapporteringen bli således svartvit (ibid).

Vi drar slutsatsen om att mediernas dagordning överförs på allmänheten då media har en stor makt och stor påverkan på allmänhetens verklighetsuppfattning. Med dagordningsteorin förstår vi mediernas inverkan på befolkningen. Vi förstår även vikten av syndabocksbegreppet då allmänheten och medier vill ha svar på frågor genom att ställa någon till svars.

2. Tidigare forskning

Under det här avsnittet presenterar vi tidigare forskning som vi funnit relevant för vårt arbete och vi har valt att både titta på nationell och internationell forskning då det ökar ens kunskap och ger oss en större möjlighet att svara på våra frågeställningar.

2.1 Medias påverkan på socialtjänsten

När socialtjänsten varit inkopplad i fall där barn dött eller farit illa blir publiciteten i media omfattande. Det här kan utlösa en krisreaktion inom verksamheten som sedan kan påverka liknande verksamheter. Socialtjänstens arbete med utsatta barn och ungdomar sker inte öppet. Sekretesslagstiftningen omöjliggör ofta att någon information ska kunna utbytas (Brunnberg, 2001).

Brunnbergs (2001) studie behandlar frågan om socialarbetare anser att media har påverkat socialtjänstens verksamhet och yrkets status. Empirin är inhämtad från intervjuer och frågeformulär från en svensk kommun samt ett engelskt county. Det internationella perspektivet ger studien olika dimensioner i socialt arbete och dess relation till media (ibid).

“... När ett barn som socialtjänsten haft kontakt med har dödats och händelsen presenteras i media sker en skandalisering. Skandalen kan utlösa en professionell och verksamhetsanknuten kris, som i sin tur kan leda till stora eller små förändringar i verksamhetsutövning och attityder. En professionell skandalisering kan även ske genom att intressegrupper agerar via media eller via kontrollerande myndigheter. I skandaliseringen är media en central arena.”
(Brunnberg, 2001).

Det skapas en inre spänning och sårbarhet hos socialarbetare då deras dagliga arbetsuppgifter kan vara väldigt oklara och tolkningsbara från person till person (ibid). Utifrån etiska värderingar kan medier ifrågasätta det professionella handlandet. När ett socialt problem definieras konstateras det att det finns en olikhet mellan hur något är och hur det bör vara (Söder, 1999).

Medias rapportering kan alltså leda till förändring inom verksamheten. Brunnberg (2001) menar att medias rapportering kan medföra något gott eftersom de organisationer som uppmärksammas ofta förändrar de rutiner som varit kritiserade. Enligt Brunnbergs (ibid.) studie tyckte de svenska socialarbetarna att medias rapportering kan medföra något bra för deras rykte. De menar att medias rapportering kan få organisationen att förändra arbetet genom att se över verksamheten. De engelska socialarbetarna ansåg att media gav deras yrke ett sämre rykte.

Brunnberg (2001) avslutar sin studie med att skriva om nyhetens genomslag och vad som avgör om problemet kommer bli uppmärksammat i media. Att händelsen inträffat, dramats nyhetsvärde, dramaturgiska mönster och om perspektivet går att anknyta till några av tidens grundläggande dilemman är vad som blir avgörande för nyhetens genomslag. Det här påverkar också verksamhetens insida. I både England och Sverige initieras den byråkratiska krisen av situationer där en maktmissbruksdimension äger rum. Den starka utnyttjar den svaga på grund av bristande kunskap eller moral. Samhället ser samhällsproblem med oro och Brunnberg (ibid.) använder sig då av begreppet ”moralisk panik” där hon förklarar att individens handlingar kan leda till ett större socialt problem.

2.2 Moraliska utspel i medier

Vad är det egentligen som får en nyhet att bli just en nyhet? Nylund (2001) anser att anledningen till att det blir en nyhet beror på det finns en moralisk dimension eller inte. Förefaller den moraliska dimensionen vara stark finns det en större chans att det uppmärksammas då medier inte är intresserade av det “normala” eller “naturliga” eftersom det inte faller utanför den moral som råder.

“Om en scout hjälper en dam över gatan blir det ingen nyhet, men om han rånar henne blir det en” (Ohlsson, 1997:131).

Dock ska det påpekas att media även rapporterar om det “normala” men att det även leder till att man får en uppfattning om vad som är rätt och fel (ibid.).

Nylund (2001) skriver att trots att nyhetsjournalistikens legitimitet i samhället finns i deras sannings- och relevansspråk, samt att nyheterna ska vara neutrala, är fallet inte alltid så. Journalistiken benämner sig själv som den tredje statsmakten med uppgift att bevaka och granska bland annat myndigheter. Till stor del så finns det en moralisk ansats inbakat i nyheterna där man försöker värdera händelsen och lägga fram argument, både för och mot åtgärder. Man försöker även att förklara hur händelsen gått till men inte minst tillskriva vem som bär ansvaret och skulden för vad som hänt. Den påverkan som nyheterna har för oss är enligt Nylund (ibid.) att hjälpa oss att hitta vår moraliska verklighet där man inte bara ser sig själv i hur det är utan istället tänker hur det egentligen borde vara eller inte vara.

Beroende på hur långt ifrån rådande norm nyheten är, desto större uppslag. Nylund (2001) skriver att förstasidan hos medier är där man har lagt mest tid på att skapa ett ställningstagande på vad som är fel och hur de egentligen ska vara. Det sätt som medier uttrycker sig, inbjuder till att skapa moraliska värderingar hos publiken. Ohlsson (1997) skriver i sin avhandling att media styr, genom sin dominans och snabbhet, vilka frågor som ska finnas på den samhällsliga dagordningen. De skapar därmed uppmärksamhet för just det som media tar upp, samt att man styr individens värderingar i en viss riktning, samtidigt som andra sociala problem förkastas av individen som mindre viktiga.

Uppdrag granskning fall blir ofta stora i medias rapportering och det här beskriver Nylund (2001) som en medieaffär där det finns beskyllningar, avslöjanden och bekännelser i nyheten.

2.3 Förtroende för media samt socialtjänst

MedieAkademin/TNS Sifo AB (2013) gjorde en undersökning angående människors förtroende för en rad olika företag, och där i bland fanns SVT. Av graferna kan man utläsa att 73 % av de tillfrågade hade mycket/ganska stort förtroende för SVT. I jämförelse kan man se att TV4 och TV3 ligger på 34 % respektive 13 %. Något som även är relevant är att MedieAkademin/TNS Sifo AB (2013) undersökte om det fanns någon person inom tv/digitala medier som man uppskattade, och på första plats fann man Janne Josefsson, programledare för Uppdrag granskning.

I jämförelse till det här har SKTF (nuvarande Vision) låtit Novus Opinion år 2008 genomföra en undersökning bland 1 000 personer om deras tilltro till socialtjänsten. Resultatet är nedslående och som Nordmark (2008) skriver i sin artikel i Dagens Nyheter, att bara var sjätte svensk har någon typ av förtroende för socialtjänsten. Nordmark (ibid.) fortsätter att skriva att det till trots att många av de tillfrågade inte haft någon kontakt med socialtjänsten var bilden ändå negativ. Dock visar undersökningen att de som haft kontakt med socialtjänsten hade mer förtroende för socialtjänsten. Nordmark (ibid.) drar då en slutsats att de som bara följt medierapporteringen hade mycket lägre förtroende för socialtjänsten än de som verkligen varit i kontakt med socialarbetare.

2.4 Socialarbetarnas tankar

Socialarbetare uppfattar deras yrke som väldigt negativt framställt. De anser även att deras yrke är den profession som blir värst framställt i massmedia och nyheter enligt Aldridge (1991).

Det finns ingen studie som visar exakt vad svenska socialarbetare tycker om hur deras yrke målas i media. Vi valde därför att se närmare på en studie som gjorts i USA som diskuterar hur socialarbetare uppfattar deras arbete i media. I den här studien som Zugazaga et al. (2006) skriver om jämfördes USA med England på flera plan. Under 1998 gjordes en studie med 3000 socialarbetare i England. 80 % av socialarbetarna ansåg att det blivit besvärligare att anställa nya socialarbetare på grund av den negativa bilden som visades utav socialarbetare i media. Samtidigt skriver Zugazaga et al. (ibid.) om en studie från 1988 där det endast var 2 % som varit i kontakt med en socialarbetare. Det här visar då att resten skapat en bild av socialarbetare genom att ta del av massmedias rapportering (ibid.)

Zugazaga et al. (ibid.) lägger fram förslag till hur man kan förbättra relationen mellan socialarbetare och massmedia. Skyldigheten ligger hos lärare som ska undervisa i hur studenter kan visa allmänheten hur socialarbetare arbetar istället för att låta media skapa en bild av professionen åt människorna. De fortsätter att skriva om vikten av att studenter förstår journalistik och hur journalister arbetar. Zugazaga et al. (ibid.) menar att studenter borde genomgå en mediekurs där de kan lära sig hur de kan utnyttja journalistiken till deras fördel för att uttrycka sina åsikter och ståndpunkter så att samhället och media förstår hur de arbetar.

3. Teoretiska utgångspunkter

Här nedan förklarar vi den teori vi valt att implementera i vår studie. Vi förklarar och förstår vårt insamlade material med hjälp utav dagordningsteorin samt begrepp som syndabocksbegreppet och moralisk panik.

3.1 Dagordningsteorin

I slutet av 1960 så började man mer och mer förstå vilken makt som media egentligen hade för att kunna sätta agendan för vilka nyheter som skulle hamna på förstasidorna och vilka nyheter som var viktiga. McCombs (2006) gjorde ett antal studier under åren 1968-72 där han

myntade begrepp såsom agenda-setting och dagordningsmakt. Ur dessa studier föddes även dagordningsteorin som kan spåras längre bak i tiden, men det var McCombs (ibid.) som satte begreppet på kartan.

Om man ska försöka förklara dagordningsteorin så är det som McCombs (ibid.) under 70-talet lyckades påvisa att trots skiftande dagordningar hos allmänheten var dessa i likhet med de dagordningar som medier satte. När man sedan såg att det var mediernas dagordning som skiftade först lyckades man påvisa att det var medierna som hade makten över dagordningen. Ett viktigt uttryck som uppkom var dagordningsmakt (agenda-setting). McCombs (ibid.) menar att det är media som sätter dagordningen både för sig själva men även för samhället. De frågor som media väljer att lyfta fram som viktiga är de som kommer få en plats i människors liv, och de frågor som sedan kommer att diskuteras. McCombs (ibid.) skriver även att studier visar att i hälften av fallen finns det ingen skillnad mellan tidningars kontra tv-nyheters makt över dagordningen.

Anledningen till att medier får en så pass stor makt över dagordningen är enligt McCombs (ibid.) att vi människor har ett orienteringsbehov samt att vi människor ofta har personliga värderingar i en fråga. Med ett orienteringsbehov menar han att vi människor känner ett obehag när vi hamnar i en situation där vi inte har kontroll och tar upp exempel som när man flyttar till en ny stad, börjar på universitet eller besöker ett nytt land. Dock påpekar McCombs (ibid.) att människor har olika stort intresse av att få orientering, men att vi alla har ett behov av att få en bild av vilken situation vi är i. Där är media till stor hjälp när det handlar om saker som vi inte har någon erfarenhet av.

McCombs (2006) skriver att många empiriska studier har genomförts av dagordningsmakt och att dessa visar samma resultat, att medier har en makt över dagordningen. Eftersom forskning visat att medier har en makt över dagordningen har vi valt att använda dagordningsteorin då Uppdrag granskning och medier genom att exponera ett problem med socialtjänsten sätter upp en dagordning som människor kommer ta del av. Beroende på hur socialtjänsten uppfattas kommer gemene man få en uppfattning trots att de aldrig haft någon kontakt med socialtjänsten. Som tidigare nämnt visade SKTF en undersökning där människor som bara följt medierapportering haft en lägre tilltro till socialtjänsten än de som varit i kontakt med socialtjänsten.

3.2 Syndabocksbegreppet

När massmedia för fram frågor till diskussion som i Uppdrag granskning, finner man då att journalister gärna vill ha någon att ställa till svars och någon att lägga skulden på. Media använder sig därför av begreppet syndabockar som enligt Svedberg (2007) kan ses som en projektion. Det här är en vanlig och mänsklig process som menar att en individ för över negativa egenskaper på någon annan med syfte att överskylla sina egna fel och brister. Uppdrag granskning arbetar med att finna kärnan i samhällliga problem samt att ställa de ansvariga till svars. Därför är syndabocksbegreppet en intressant ingång på vår uppsats.

3.3 Moralisk panik

Ibland uppmärksammar grupper i samhället ett beteende eller en förseelse som anses vara problematiskt. Ibland uppmärksammas de inte alls, även om man tidigare gjort det (Ohlsson, 1997). Moralisk panik råder om följande inslag råder:

- 1. En stor oro där en eller flera grupper är anledningen bakom hotet.*
- 2. En föreställning om fara som är delad och spridd.*
- 3. Proportionen mellan oron och verkligheten är inte rimlig.*
- 4. Den moraliska paniken uppstår och försvinner lika snabbt, vilket innebär en snabb förändring.*

En moralisk panik kan återkomma även om paniken bara håller en kort period.

Man brukar jämföra utvecklingsförloppet inom den moraliska paniken med det som inträffar vid en katastrof. När väl paniken uppstår så leder det till en oorganiserad rapportering om vad som hänt. Den andra fasen benämner Ohlsson (1997) som inventeringsfasen där man utreder varför situationen inträffat och vad det lett till. Under den här perioden kommer det fram förklaringar, där vissa är mer överdrivna än andra. Den sista fasen kallas för eskalering och kännetecknas av att de olika intressenterna startar kampanjer så att en opinion kan skapas. Det här gör man för att politiker och lagstiftare ska uppmärksamma problemet och vidta åtgärder som kan minimera faran. På det här viset kan ett lokalt problem bli så uppförstorat att det kan förvandlas till ett nationellt problem som råder i hela nationen (ibid.).

När den moraliska paniken är etablerad, skapas en jakt för att finna de som är ansvariga för oron.

4. Metod

Nedan presenterar vi vald metod samt vilka förtjänster och begränsningar metoden besitter.

4.1 Val av metod

För vår undersökning har vi valt att använda oss utav en kvalitativ innehållsanalys som metod. Lundman, Hällgren & Graneheim (2008) skriver att en kvalitativ innehållsanalys handlar om att tolka och granska texter. Helheten av en text betonas och en tolkningsgrund skapas utifrån textens innehåll vilket leder till att läsaren får en förståelse för textens mening (May, 2011). Likheter och skillnader uttrycks i textens innehåll och samtidigt skapar man teman och kategorier utifrån var texten som analyseras ursprungligen kommer ifrån (Lundman, Hällgren & Graneheim, 2008).

Boréus & Bergström (2005) skriver att det är innebördsaspekten som är vanligast att analysera inom samhällsvetenskapliga studier när man använder sig av en kvalitativ innehållsanalys. Det vi även är intresserade av är att jämföra olika texter med varandra vilket Boréus & Bergström (2005) namnger som texternas interpersonella aspekt.

Innehållsanalyser förekommer både vid kvalitativa samt kvantitativa analyser (May, 2001). Den kvantitativa innehållsanalysen är en metod som används av massmedieforskare för att kunna hantera och analysera stora mängder text (Lundman, Hällgren & Graneheim, 2008). Med den här metoden räknar man ord och spaltcentimeter för att ta reda på frekvenser och proportioner (ibid). Vi kom fram till att den kvalitativa innehållsanalysen kommer att passa vår uppsats bättre då vi inte ämnar analysera antalet gånger som socialtjänsten nämns eller hur mycket plats rapporteringar angående socialtjänsten tar i de texter vi valt. Då vi söker insikt och mening i vårt valda syfte och våra frågeställningar valde vi att använda oss utav den kvalitativa innehållsanalysen. Eftersom vi inte ville fokusera på att finna mönster och räkna ord i vårt insamlade material så hade inte en kvantitativ innehållsanalys passat för vår undersökning. Vi ville lägga tyngden på att finna teman och kategorier i materialet för vår analys, vilket en kvalitativ innehållsanalys fokuserar på (Bryman, 2011).

4.2 Tillvägagångssätt

Efter den första inläsningen av vårt material har vi åter gått igenom texten för att finna ord och teman som är av relevans för vår undersökning (Rennstam & Wästerfors, 2011). Vi har kodat vårt insamlade material som lett till en sortering utifrån olika begrepp och kategorier (Jönson, 2010). Därefter har vi kunnat gå vidare med de teman vi funnit för en fortsatt analys av materialet. Det här strukturerade upp vårt material så vi kunde hitta olika samband och till viss del mönster i texten (Jönson, 2010). Bryman (2011) påpekar att kodning kan ta mer tid än vad man tror och vi valde därför att starta kodningen snabbast möjligt. Bryman (ibid.) tar upp en annan positiv faktor av att börja kodningen tidigt under forskningsprocessen, nämligen att man kan öka förståelsen av det material man har, samt att det kan bidra till det teoretiska urvalet.

Vi har transkriberat de relevanta delarna i Uppdrag gransknings reportage som berört vår undersökning. Med det här menas att man skriver ut det som sägs i ett samtal eller intervju (Daneback & Månsson, 2008). I det insamlade materialet menar vi även de kommentarer vi läst som uppkommit efter reportagens sändningar i Uppdrag gransknings chattforum samt de valda artiklarnas chattforum. Den kodning vi använt oss utav kallas enligt Jönsson (2010) för ”manuell” kodning eftersom vi inte använt datorprogram för att göra en analys av det insamlade materialet.

Vi har valt att ansvara för varsitt reportage, samtidigt som vi har analyserat vår insamlade empiri tillsammans. Det här har vi gjort för att effektivisera arbetet och för att kunna hålla en röd tråd genom hela uppsatsen. Det betyder även att vi båda står för all text som producerats i uppsatsen.

4.3 Metodens förtjänster och begränsningar

Ahrne & Svensson (2011) anser att forskningsprocessen vid kvalitativa metoder har en större flexibilitet än vid kvantitativa metoder. Eftersom vi inte kunde förbereda oss på vad som skulle komma att dyka upp under vår undersökning kände vi att det var viktigt för oss att inte vara bundna till en metod som inte är flexibel. Bryman (2011) skriver att det blir lättare att skifta inriktning för de som använder sig utav en kvalitativ metod och det såg vi då som en stor förtjänst. En annan förtjänst är möjligheten för jämförelse och att kunna skapa en överblick över ett större material (Bergström & Boréus, 2005).

Vi har haft tillgång till material som redan varit publicerat på internet. Materialet vi analyserat blev då direkt tillgängligt för oss och kunde spara oss tid i uppsatsskrivandet då vi inte behövde informanter att intervjua. Bryman (2011) menar att internet som materialinsamlare kan anses som smart då dokumenten är lättillgängliga. Samtidigt menar han att dokument och hemsidor tenderar att försvinna. Det här kan skapa oreda och svårigheter när de används som källa (ibid). En annan nackdel med att analysera internet som huvudkälla är att det är svårt att ta hänsyn till textens trovärdighet och autenticitet (ibid). När det gäller massmedia och sociala medier var det viktigt för oss att alltid ha i åtanke att dessa kan redigeras i efterhand och att det är svårt att veta vad som stått innan. Därför har vi varit medvetna och använt oss av ett kritiskt förhållningssätt när vi gått igenom vårt insamlade material.

Det finns även den generella kritiken gentemot kvalitativ forskning där Bryman (2011) menar att man måste ha i åtanke att texten kan bli väldigt subjektivt då man väljer ett ämne som man vill undersöka utifrån egna uppfattningar om vad som är viktigt. För att förhålla oss objektiva så valde vi att skriva alla texter tillsammans för att minska risken att bli subjektiva.

Det är även svårt att generalisera en kvalitativ undersökning då studierna bara innehåller ett fåtal intervjupersoner som till exempel bor i ett visst bostadsområde. Därför går det inte att överföra resultaten direkt till andra miljöer (ibid.). Då vi inte hade för avsikt att undersöka bilden av hur socialtjänsten uppmärksammas överallt, utan bara utifrån de två reportagen ifrån Uppdrag granskning, såg vi inte det här som ett problem.

Bryman (2011) skriver att en innehållsanalys kan bara bli så bra som dokumenten man analyserar redan är. Vi har haft det i åtanke och har bedömt allt insamlat material utifrån autenticitet, trovärdighet, representativitet och meningsfullhet

4.4 Validitet och reliabilitet

Bryman (2011) menar att validitet är ett begrepp som avser att bedöma om de slutsatser som dragits efter en undersökning verkligen stämmer överens med övrigt insamlat material och tidigare forskning. Det går inte att dra några valida slutsatser utifrån ett ökat antal alkoholmissbrukare med en ökad försäljning av Coca-cola. Det är därför viktigt att frågeställningarna är rätt formulerade för annars kan man falla utanför det man vill analysera,

vilket leder till att validiteten blir lidande. Dock ska det påpekas att syftet med vår undersökning inte är att ge ett entydigt svar på hur socialtjänsten uppfattas i massmedia och sociala medier, då vi varken kunnat svara på det eller haft det som avsikt. Vi har granskat och gjort en tolkning för att sedan presentera en analys av det material vi redan samlat in. Reliabilitet eller som Bryman (2011) beskriver som tillförlitlighet, är ett begrepp som beskriver om resultaten från en undersökning blir likadana om en undersökning görs om på samma sätt eller om anledningen till ett visst resultat beror på slumpmässiga eller tillfälliga förhållanden. Som exempel tar man upp intelligenstest, om det här testet visar en stor spridning på resultaten trots att samma person gör testet flera gånger, skulle vi börja tvivla på att man mätt intelligens. Då skulle vi istället beskriva testet som ett otillförlitligt mått där det saknas tro på att det finns en tillförlitlighet (ibid).

När vi har skrivit vår uppsats har vi utgått ifrån Internetkällor i form av massmedia samt sociala medier på internet. Bryman (2011) menar att det är viktigt att ha följande kriterier med sig när huvudkällan i en undersökning är internet:

1. *Autenticitet* - Är materialet äkta och av ett otvetydigt ursprung?
2. *Trovärdighet* - Är materialet utan felaktigheter och förvrängningar?
3. *Representativitet* - Är materialet typiskt när det gäller den kategori det tillhör? Om så inte är fallet, känner man till i vilken grad det inte är typiskt?
4. *Meningsfullhet* - Är materialet tydligt och begripligt?

Bryman (2011) fortsätter att skriva att man måste ha i åtanke att dokument på internet kan redigeras i efterhand och att man måste vara medveten om att ett dokument på internet kan ha förändrats sedan man gjort sin analys av den. Vi kan inte med säkerhet veta om det lagts till eller tagits bort någon information från vårt material. Uppdrag granskningens chattar ändras inte sedan genomförandet. Dock kan vi inte veta vilket urval Uppdrag granskning gjort i förhållande till vilka frågor som valts ut av moderatorn.

4.5 Urval och avgränsning

Vår undersökning utgår från två reportage av Uppdrag granskning där socialtjänstens arbete med barn och unga har uppmärksamats. Efter dessa reportage har livliga debatter väckts

som gjorde oss intresserade av hur socialtjänsten beskrevs i massmedia och sociala medier efter sändningarna.

Efter att ha undersökt hur stort engagemanget var i debatterna efter dessa två reportage valde vi att begränsa antalet reportage till två stycken då vi ansåg att det skulle räcka för en analys av kvalitet istället för kvantitet. Hade vi valt fler reportage skulle vi inte hinna med en kvalitativ kodning och analys under uppsatstiden.

Vår empiri består av Uppdrag granskings chattforum, tidningsartiklar och andra debattforum som uppkommit efter reportagens sänts. Vi använder oss utav mediearkivets sökmotor som vi hittade i ämnesguiden för att hitta dokument som publicerats angående socialtjänsten och massmedia. Vi ville att urvalet skulle vara målstyrt där dokumenten haft koppling till de frågeställningar vår uppsats är baserat på (Bryman, 2011). Enligt Boréus & Bergström (2005) är det studiens syfte som är avgörande för vilka dokument och delar av publicerade texter som kommer att ingå i urvalet. Vårt syfte var att undersöka debatten som uppkommit i massmedia efter Uppdrag granskings reportage. Vi har därför valt ut dokument utifrån vad vårt syfte är. Dokumenten har valts efter relevans för vår studie. Dock har inte en viss tidsperiod varit en avgörande faktor för vilka dokument vi använt oss av då vi vill att empirin ska vara så bred som möjligt för vår analys.

Vi har valt att inte fokusera på människorna bakom kommentarerna på grund av att det inte varit relevant för vår undersökning. Från början var vi intresserade av att intervjua berörda socialtjänster från reportagen men dessvärre är ett av våra reportage helt anonymiserat där det inte framgår vilken kommun som granskats. Det varit oetiskt att bryta anonymiteten och därför valde vi att undersöka vad konsekvenserna kan komma att bli för socialarbetare utifrån den analys vi gjort från vårt insamlade material.

4.6 Etiska överväganden

Bryman (2011) lyfter fram fyra forskningsetiska principer som är viktiga att tänka på under forskningsprocessen. Det här är dock inga regler man måste följa men samtidigt har vi varit tvungna att använda oss utav egna förmågor att bedöma samt att alltid komma ihåg vårt eget ansvar inför vår uppsats och de parter som blir involverade i vårt arbete.

Informationskravet handlar om att forskaren ska informera om uppsatsens syfte för de individer som blir berörda utav undersökningen. Deltagarna ska veta att det är frivilligt och att

de kan ångra sin medverkan när de vill. *Samtyckeskravet* verkar för att deltagaren själv bestämmer att de ska vara med i undersökningen. *Konfidentialitetskravet* handlar om att uppgifter som samlas in som handlar om de berörda personerna i undersökningen ska behandlas med varsamhet där andra människor inte har tillträde till dessa. *Nyttjandekravet* berör punkten om att det som samlas in under forskningen endast får användas åt just det ändamålet som är beskrivet (Bryman, 2011).

Eftersom att vi har analyserat Uppdrag Granskings reportage, massmedier och sociala medier så har vi inte sett det etiska som ett hinder för vår undersökning. Personerna bakom kommentarerna har själva valt att skriva ut deras åsikter och därför blir det offentligt för övriga att läsa och ta del utav.

På senare tid har internet blivit stort även inom forskningen vilket har lett till att man funnit att det även finns etiska dilemman med att använda internet som grund för sin undersökning. Det som Bryman (2011) anser att man ska tänka på när man väl använder internet som källa är konfidentialitet då uppfattningen om vad som är privat kontra offentligt är idag väldigt oklar. Något som även kan vara svårt att veta, är om personen som kommenterar i en chatt verkligen menar och står för det som skrivs De chattar som vi har använt oss av är stängda så ingen redigering kunde genomföras, men vi har haft i åtanke att det som skrivits inte alltid måste stämma överens med personens egentliga åsikt. När det gäller massmedia kan texterna som skrivits förändrats under tiden och det är svårt att veta vad som stod innan vi läste dem. Det har vi haft i åtanke under forskningsprocessen.

7. Resultat och analys

Under det här avsnittet kommer vi att lägga fram vår empiri utifrån de teorier vi har valt att använda oss utav. Vi kommer att blanda resultaten som vi hämtat in tillsammans med vår analys. Vi fokuserar vår text på att jämföra reportagen med varandra, men vi kommer även ge läsaren två separata konklusioner utav fallen.

7.1 Reportaget “Mardrömmen”

I det här avsnittet presenterar vi analysen av vår insamlade empiri gällande reportaget ”Mardrömmen”.

7.1.1 Exponeringen av föräldrarna under reportaget

Efter att ha sett reportaget flertalet gånger fick vi uppfattningen om att ett stort fokus låg på föräldrarnas berättelse. Det är till och med så att barnen inte har uttalat sig en enda gång under reportaget om deras vilja eller önskan. Den enda gången en av flickorna är delaktig i reportaget är under ett polisförhör där förhørsledaren ställer otroligt ledande frågor samtidigt som förhørsledaren gör handrörelser som kan tolkas som en onanirörelse som sedan den äldre dottern tar efter under förhöret. Det vi la märke till var även att systemen som anmälde paret för sexuella övergrepp inte har någon plats i reportaget för ett uttalande. Enligt Brunnberg (2001) rör det sig om vilken genomslagskraft ett fall får och hur starkt människor reagerar på fallet som kan bestämma de dramaturgiska mönstren i reportaget. Kan det vara så att Uppdrag granskningens reportage får mer uppmärksamhet när bara den ena sidan belyses? Det kan vara ett svar på varför varken barnen eller systemens åsikter uppdagats. När ett fall som rör barnpornografi och sexuella övergrepp kommer upp för granskning blir samhället väldigt upprörda och därför blir även debatterna stora och kommentarer kan ofta bli väldigt grova och likna påhopp.

7.1.2 Hur reagerar allmänheten efter reportaget?

Det vi är intresserade av att undersöka är hur debatterna ser ut efter reportagen. När vi går igenom Uppdrag granskningens chatt från efter att reportaget sänts ser vi för det mesta otroligt negativa kommentarer gentemot socialtjänsten, tjänstemän och kommunen i Sandviken. Kommentarererna handlar om hur kommunen gjort fel och det råder en professionalism inom kommunen och kommentatorerna tycker det är *förjävligt, skamligt och fruktansvärt* (UG chatt, 2011). Många undrar om det finns möjligheter att sätta dit tjänstemännen då deras arbete inte anses vara rättssäkert för de som kommer i kontakt med dem. Helst av allt vill kommentatorerna ställa de ansvariga till svars samt avskeda dem. Kommentatorerna skäms över att leva i Sverige efter reportaget och förundras av tjänstemännens inkompetens. En person skriver även att han skäms över att vara människa efter att ha tagit del utav reportaget. Vi reflekterade över anledningarna till de negativa kommentarerna haglade in med så pass hårda ord mot socialtjänstens arbete. Kan det vara så att kommentatorerna omedvetet använder sig av en projektion för att hitta någon som ska stå till svars? Svedberg (2007) behandlar "syndabocksbegreppet" som ofta används i dessa processer där någon måste få

skulden för vad som hänt familjen. Uppdrag granskningens program utgår på att finna personen som ska ha haft ansvaret, för att sedan ställa denne till svars.

7.1.3 Negativ rapportering leder till negativa åsikter

Hjördis Flodström Enquist skrev efter granskningen av fallet i Sandviken en debattartikel i Gefle dagblad där hon skriver att de granskningar som Uppdrag granskning gör föder ett hat gentemot socialtjänsten. Flodström Enquist (2011) skriver att i fallet ”Mardrömmen” så utelämnades viktig information avseende socialtjänstens arbete med barn och att Uppdrag granskning agerar folkdomstol i det uppdrag som av många anses vara deras svåraste uppdrag, nämligen att skydda barn mot övergrepp. Hon fortsätter med att skriva, att genom den rapportering som media genomför där bara det negativa uppdragas blir förtroende för socialtjänsten mindre och förlorarna blir i slutändan de utsatta barnen. Något som även syns i att de som har en anmälningsskyldighet avvaktar och i vissa fall även tvekar med att anmäla till socialtjänsten trots att de finns en antydning till att ett barn blir utsatt (ibid).

Ett citat från UG-chatten (2013) som kommer från en professionell som har anmälningsskyldighet vittnar även om det här:

“... Vi är många som i vår yrkesroll har en lagstadgad skyldighet att till socialtjänsten anmäla vid minsta misstanke/ antydning om att ett barn far illa. Pga många dåliga erfarenheter av socialtjänstens arbete är vi nog många som inte uppfyller denna skyldighet att göra en anmälan vid minsta misstanke. Jag är barnläkare och det är oerhört problematiskt att jag i min yrkesutövning inte kan säga till de föräldrar vars barn jag gör en orosanmälan för, att det är en rättssäker process, att det görs för barnens bästa och samtidigt tro på mina egna ord...”

Flodström Enquist (2011) fortsätter att skriva att man bara får se en sida av händelsen eftersom socialtjänsten inte kan uttala sig då det råder sekretess i ärendet. Det här leder till att Uppdrag granskning kan agera, utan att man i programmet får se den fullständiga bilden. Därmed får programmet större effekt för allmänheten än om all fakta presenterats. Hon menar även på att tittarna inte kan ana att de som gör granskningen väljer bort information som är av vikt utan de som tittar tror att det som berättas är sanningen.

Sedan tidigare har vi nämnt att enligt Ohlsson (1997) fungerar massmedia som ett tittskåp där allmänheten förväntas se hela historien så som den är i verkligheten men att det här inte uppfylls utan att det som vi ser i tittskåpet förvrängs till fördel för den som gör själva innandömet på tittskåpet. Ohlsson (1997) fortsätter sin diskussion med att skriva att mediadramaturgin i dagens samhälle kännetecknas av tre moment:

1. *Markant tillspetsning av sakförhållanden*

2. *Förenkling av sakförhållanden*

3. *Polarisering genom att sakförhållanden sättes upp emot varandra. Konflikten mellan de två polerna förstärks och görs maximal genom att abstrakta komponenter och generell kontext skalas bort så att konflikten framställs som svart eller vit. Som exempel är om man är för eller mot våld.*

Om man ska tro den undersökning som gjordes av MedieAkademin/TNS (2013) så kan en anledning till varför folk väljer att tro helhjärtat på det som Uppdrag granskning visar trots att viktig information utelämnats är då majoriteten av befolkningen har ett stort förtroende för SVT. En fråga som hade varit intressant att fokusera på var om allmänheten varit lika öppna för att ta emot den informationen om TV3 hade sänt ett liknande program. I jämförelse till det här kan tas att förtroendet för socialtjänsten är lågt vilket leder till att många redan innan de sett programmet har en negativ bild av deras arbete.

Även Flodström Enquist (2011) anser att man i Uppdrag granskning tänkt på dramaturgin och riktar därför fokus på de oskyldiga vuxna tillsammans med att man visar tomma gungor och gråtande föräldrar. Samt att gråa trista byggnader symboliserar socialtjänsten och taggtråd häktet. Något som också tas upp i artikeln är att det är inte journalisterna i granskningen som ska bedöma om ett barn farit illa utan att man ska låta de professionella sköta det (ibid).

Det som går att utläsa i kommentarerna till artikeln är att vissa står på Flodström Enquist (ibid.) sida medan andra tycker att det krävs en granskning av socialtjänsten och att dessa inte längre kan gömma sig bakom sekretessen. En som kommenterar menar även på att till trots att Flodström Enquist (ibid.) försöker få det att låta som att Uppdrag granskning bara väljer en sida av historien och tar föräldrarnas parti, så gör också hon det genom att antyda att föräldrarna är skyldiga till sexuellt utnyttjande av barn. De som står på hennes sida tycker att det är starkt av henne att kritisera Uppdrag granskning och visa sanningen när inte UG gör

det. Man försvarar även socialtjänsten med att säga att det är svårt att jobba med dessa typer av utredningar och att socialarbetarna är underbetalda. Dock måste man poängtera att det i kommentarerna går att utläsa att Flodström Enquist själv jobbar med barnavårdsutredningar, vilket är av vikt för hur man ska tolka själva artikeln. Men vad är egentligen hennes agenda? Är det att visa att Uppdrag granskning inte är bra eller är det att rentvå socialtjänsten och få dem att framstå som något positivt?

Petersson & Carlberg (1990) beskriver en konstant kamp om att förändra människors värderingar och syn på verkligheten. Genom övertalning eller övertygelse kan man göra en inverkan på någons tankar. Att övertyga någon gör man genom att lägga fram rimliga argument medan om man vill övertala någon har man oftast en dold agenda.

7.1.4 Bortfall i en granskning kan ge konsekvenser för allmänhetens uppfattning

Uppdrag granskning har makten att välja vilket fokus som kommer med i reportaget. Uppdrag granskning skapar en dagordning som sedan allmänheten får ta del utav. Alla parter i granskningen kommer inte komma till tals och samtidigt får inte socialtjänsten uttala sig fullt ut då det råder lagar om sekretess.

Reportaget "Mardrömmen" har fått en hel del kritik. I Aftonbladet skriver Cantwell (2011) att fallet är mer komplicerat än vad som framgår under reportaget. Han vill inte svartmåla Jennie och Thomas men skriver att det saknas väsentlig information i Uppdrag granskningens reportage. Han anser att tittarna inte blir informerade om vad tingsrätten egentligen har uttalat sig om fallet. För att citera Cantwell (ibid) skriver han följande:

"... domstolen tror inte på Jennies förnekanden av det de fyra vittnena sagt och konstaterar att det finns omständigheter som tyder på att dotterns lek med pappans kön förekommit vid upprepade tillfällen."

Det som går att bevisa är vad Thomas uppgett. Ett av barnen har börjat leka med hans könsorgan, men Thomas ska ha avstyrat handlingen snabbt. Thomas och Jennie frias i tingsrätten. I utsagorna gällande vad förvaltningsrätten beslutat menar Cantwell (2011) att det saknas information. I reportaget från Uppdrag granskning målas bilden upp att förvaltningsrätten inte ser några hinder att de två döttrarna skulle få komma hem till familjen.

Att utläsa i domen ska det finnas vissa komplikationer, nämligen att:

“... föräldrarna haft en bristande gränssättning i fråga om intimitet och integritet.”

I reportaget nämns det att döttrarnas ombud inte hade samma åsikt som socialtjänsten. Ombudet menade att barnen skulle få komma hem till sina föräldrar. Ombudet har haft svårt att komma fram till en inställning då föräldrarna varit dåliga på att sätta gränser, men att bristerna inte varit så allvarliga att:

“... det når upp till kravet på påtaglig risk för att barnens hälsa och utveckling kan komma att skadas”.

Det här betydde att barnen fick komma hem. Filmen på 47 sekunder som en åklagare bedömer som barnpornografi har även besvärande omständigheter som inte belyses i Uppdrag gransknings reportage (Cantwell, 2011). Reportrarna som lett granskningen har bemött den kritik de fått av Oisín Cantwell. Reportrarna menar att det som Cantwell (ibid.) skriver inte stämmer. Vi har valt att nämna att reportrarna har bemött kritiken. Sedan får en egen slutsats dras utifrån texten, då det inte hör till vår utredning att debattera om vad som är sanning kontra icke-sanning.

7.1.5 Socialstyrelsens kommentarer

Individ- och familjeomsorgen i Sandviken har granskats tre gånger. Den första gången var innan Thomas och Jennies historia uppdagades. Socialstyrelsen tog beslutet att granska då det inkom flertalet klagomål gällande andra ärenden i kommunen (Hejdenberg, 2011).

Socialstyrelsen menade att om det kommer in klagomål från flera olika håll mot en och samma verksamhet kan det finnas systembrister som Socialstyrelsen behöver titta mer generellt på. Det Socialstyrelsen undersökt är om det funnits brister i handläggningen i förhållande till bestämmelserna i lagen (ibid.).

I kommentarerna på chatten efter Uppdrag gransknings reportage skrivs det att Sandvikens kommun borde stå till svars för sina handlingar samt att de borde granskas ännu mer. Kommentarerna påvisar att myndigheterna har för stora och för många rättigheter.

“...det är inte förens folk personligen drabbas av den statliga övermakten som de förstår hur lite medborgerliga och mänskliga rättigheter vi i verkligheten besitter. Ett godtycke från myndighetspersoner krossar människors liv och varför det händer är för att det finns inget ansvar att utmäta och ingen rätt att hävda sin rätt. Vi har grundlagar som är konstruerade för att gör oss maktlösa och tillåta myndigheters övergrepp utan kompensation eller möjligheter att häva eller pröva exekutiva beslut innan de sätts i verket. Våra grundlagar är fastställda i statens och myndigheternas intresse på bekostnad av medborgarnas...

... Den maktlöshet som fallet beskriver borde tjäna som väckarklocka för att vi inte kan acceptera den maktfördelning som existerar idag och det finns inga rättfärdigande argument för att de skall kunna gå till på det här sättet...

... myndigheter har makt att krossa medborgares liv utan risk idag och det får fanimej inte vara så här längre...” (Nordmark et al., 2011).

Den här kommentaren visar exempel på hur upprörda kommentatorerna blivit efter Uppdrag gransknings reportage samt hur de efter programmet uppfattar myndigheter och dess makt. Det är intressant för oss att se hur kommentatorerna reagerar efter sändning av reportaget för att sedan kunna jämföra med vad granskningar från Socialstyrelsen har uttalat sig om angående Sandvikens individ- och familjeomsorg.

Socialstyrelsens senaste granskning visade på att Sandvikens individ- och familjeomsorg inte gjort några fel i ärendet. Alla tre granskningar visade på samma resultat. Socialnämndens beslut har varit relevant i förhållande till ärendets karaktär (Jonsson, 2011). Socialstyrelsen menar att nämnden inte har brustit i handläggningen av fallet i något avseende. Nämnden har enligt Socialstyrelsen agerat korrekt (Sandvikens kommun, 2011).

Allmänheten kräver svar på frågan om hur situationen uppkommit och hur det här kan ske, efter reportaget. Hur kan det här ha hänt? Medias dagordning överförs till allmänheten och allmänheten tror på medias framställning av fallet. Det här ser vi genom att läsa kommentarerna där vi ser hur upprörda kommentatorerna blir. Media ger en bild av historien

medan socialstyrelsen uttalar sig helt annorlunda. Hur kan allmänheten skapa sig en korrekt bild efter en kontrast som den här?

Enligt dagordningsteorin behöver allmänheten omorientera sig då den information de fått av media nu inte stämmer då Socialstyrelsen inkommer med ny information angående fallet. Det blir en diskussion om att övertala eller övertyga. Allmänhetens syn på verkligheten ska förändras (Petersson & Carlberg, 1990). Vem tror allmänheten på? Det vi kan anta är att allmänheten tror på medias framställning tills det uppdagas att det finns en annan förklaring som försöker övertyga om att den andra inte stämmer. Socialstyrelsens mål är att övertyga samt att låta allmänhetens åsikter ändras på egen hand (ibid.).

7.2 Reportaget “Processen”

“... vi kan ha ett samhälle där vi går runt och tror saker, har vi då makt så kan vi agera på det, var är den sakliga grunden, intuition är inte riktigt godtagbar som saklig grund...”

Det här säger docent Bo Edvardsson i reportaget om socialtjänstens agerande i fallet och hans kritik är hård gentemot hur man agerat i det här fallet och han fortsätter sin utläggning med andra citat gentemot hur utredningen gått till. Efter reportaget kände vi att det saknades viktig information som journalisterna bara hastigt nämnt, men inte utvecklat. Vilken väg hade reportaget gått om alla parter fått lika mycket plats? Eftersom att det är en hypotetisk fråga är det väldigt svårt att ge ett korrekt svar på frågan men vi kan anta att reportaget hade sett annorlunda ut.

Under reportaget ligger fokus mestadels på pappan och vilken process han genomgått för att kunna rentvå sig från de misstankar som riktats mot honom. Polis och åklagaren avskrev alla brottsmisstankar samtidigt som socialtjänsten fortsatte sin utredning angående dottern Ellen. Uppdrag granskning uppmärksammade också att pappor har det svårt gällande barnavårdsutredningar inom socialtjänsten samt att man kan anses vara skyldig inom socialtjänsten trots att man i juridisk mening är oskyldig. Kommentarer diskuterar hur socialtjänsten uttalat sig och det tycks råda en förbluffande amatörism och dålig utredningsmetodik från socialtjänstens sida (Ug chatt, 2013). Det finns en stor mängd människor som blir upprörda då socialtjänsten agerar domstol, vilket de inte har någon anledning att göra. De blir upprörda över socialtjänstens arbete och undrar hur vi kan bo i ett

sådant orättvist samhälle utan trygghet för både kvinnor och män. Som vi tidigare nämnde saknade vi uttalande från alla inblandade parter. Kan det då vara så att Uppdrag granskning vinklat reportaget för att få ut ett så intressant program som möjligt? Andersson (2004) anser att medias framställning av barnavårdsutredningar påverkar allmänheten. De får först ta del av reportaget på TV och sedan den rikstäckande rapporteringen i nyheter och press. På så sätt överförs medias dagordning till allmänhetens och frågan är därför viktig att diskutera. Det kan vi tydligt se i de debattforum och chattar vi läst efter reportaget då majoriteten beskriver socialtjänstens arbete negativt.

Allmänheten visar stor aggression mot socialtjänsten och socialarbetarna, och det här beteendet kan förstås med hjälp utav dagordningsfunktionen. Världsbilden som visas för tittarna har både reportagets journalist samt andra massmediers journalister stort inflytande över. Människor får en andrahandsverklighet att handskas med då de måste tolka all kritik de läser om socialtjänsten och socialarbetare, vilket kommer att påverka deras inställning (McCombs, 2006). Eftersom vi alla har ett orienteringsbehov känner vi även ett behov att ta åt oss medias dagordning.

Media har en makt där de kan påverka allmänheten genom att bestämma önskad riktning genom vilka perspektiv som det läggs fokus på.

7.2.1 Makten inom "Processen"

Uppdrag granskning belyser tittarna om hur socialtjänsten gjort flertalet snedsteg under utredningen och hur pappan måste övertyga socialtjänsten om att han verkligen är oskyldig till anklagelserna. Efter att ha gått igenom kommentarerna i Uppdrag granskningens chattforum (2013) var det en sak som stod klart och det var hur allmänheten uppfattade socialtjänsten som en farlig maktfaktor.

"Varför lät polisen ge socialen så himla stor makt på utredningen? Varför kan de bara inte göra om och göra rätt? Ska amatörer nu bestämma hur allting ska vara och sedan inte kan stå för vad har gjort?!!!! Gör mig bara så arg, så jävligt dåligt gjort allting och stackars pappan!"

"Hur kan man påstå att "det är så här systemet skall fungera"? när man enligt grundlagarna inte får döma någon utan rättegång? Jag förstår verkligen inte

hur någon kan försvara Socialtjänstens lagbrott och maktmissbruk”.

Sandström (2008) skriver att skälet till att man missbrukar makt ligger i ens egenintresse och det här uttrycket finns både i direkt och indirekt. Inom det direkta egenintresset så tillgodoser man ett personligt behov medan man i det indirekta så kan det handla om att man ignorerar regler för att en person ska få det bättre då det leder till uppskattning. Dock är den vanligaste typen av maktmissbruk överidentifikation, nämligen att man anser att problemet är större än om det gällt en själv. Som exempel tas upp att man tar ställning för den personen trots att det inte alltid är befogat och det här kan bero på att man t.ex. har ett barn själv hemma och man tänker på hur man själv velat att det skulle gått till. Som i vårt fall ett sexuellt utnyttjande (ibid). En annan anledning till varför maktmissbruk uppstår kan enligt Sandström (2008) vara att man tillfälligt förlorar sin empatiska förmåga då man är stressad, utbränd eller blir mycket arg.

Hur kan det då te sig i verkligheten? Sandström (2008) skriver om samarbetsamtal där följande inträffade:

“I en familjerätt, där ett frånskilt par genom samarbetsamtal skulle komma överrens om ett avtal om barnen och där kvinnan var socionom, sköttes samtalen av två kvinnliga socionomer. De tre kvinnliga socionomerna slöt sig snabbt samman mot mannen (som hade ett annat yrke). Under processen upplevde sig mannen ständigt attackerad, plågad och förnedrad. Tecken på att det faktiskt kan ha förhållit sig så är de normala rutinerna frångicks och att man använde mångdubbelt fler samtal än vad som var brukligt”. (Sandström, 2008:63)

Det här går att applicera på granskningen avseende “Processen” eftersom pappa Erik inte blev kallad till socialtjänsten för att kunna ge sin syn på saken i utredningen som gjordes. Även Erik berättar att han kände sig attackerad, plågad och förnedrad under den här processen. Man ska dock inte dra några slutsatser om det beror på att socionomerna som gjorde själva utredningen saknade empatisk förmåga då det kan finnas andra anledningar till varför det inträffade. I kommentarerna efter programmet spekuleras det om att socionomerna är feminister och utövar maktmissbruk på grund av deras manshat.

“Det mest anmärkningsvärda, menar jag, är att den rättslöshet – som är en verklighet i Sverige idag – och som illustreras i programmet genom “Erik” och hans dotters öde, inte beskrivs för vad den faktiskt är: ett resultat av decennier av feministisk politik. Att män och pappor outtröttligt har beskrivits som förövare och våldsamma förtryckare är avgörande i förståelsen kring hur det kan gå så här snett i ett tidigare rättssamhälle. Men lika mycket att män och pappor tillåts beskrivas som onödiga och umbärliga, att kvinnor och barn antas må bättre eller åtminstone lika bra utan dem (oavsett vad). Den samtida feminismen bygger på denna fundamentala misandri och det är det grundläggande manshatet som har möjliggjort utvecklingen mot ett mer rättsosäkert samhälle.” (Bremer, 2013)

Det här skriver Bremer (2013) på sin blogg efter reportaget och gensvaret avseende dennes ståndpunkt är överlag positivt, det är många som håller med det som skrivs. Vi får ingen djupare inblick i situationen från Uppdrag granskningens sida.

7.2.2 Moralisk panik

Ohlsson (1997) skriver att inom moralisk panik finns det en hög grad av oro och där berörda grupper kan pekas ut som ansvariga för ett hot. I det här fallet är det socialtjänsten som är hotet medan Uppdrag granskning är de som bidrar till *skapandet* av den moraliska paniken.

Moralisk panik kännetecknas också av att oron i kontrast till vad som egentligen har hänt är oproportionerlig, och det här syns i kommentarerna på UG-chatten. Något som även var en återkommande tanke var att många män nu var rädda för tanken att vara själva med sina barn då de efter reportaget fått en inblick i hur en sådan situation lätt kan leda till en katastrof, trots att det här var en isolerad händelse. Trots det här väljer de som kommenterar att bilda sig en oro som är högre än vad som egentligen skett. Ohlsson (1997) skriver också om det här och menar att ett problem kan finnas på en lokal nivå, men att inom den moraliska paniken så leder ett sådant problem till ett allmänt vedertaget problem som går att applicera på hela nationen. De blir upprörda över socialtjänstens arbete och undrar hur vi kan bo i ett sådant

orättvist samhälle utan trygghet för både kvinnor och män. Den moraliska paniken i den här granskningen är således om man ska följa vad Ohlsson säger, både att handläggare inom socialtjänsten inte sköter sitt jobb och därför måste sparkas. Det här är en väldigt snabb och drastisk åtgärd vilket den moraliska paniken symboliserar. Den andra delen innefattar att män nu är rädda för att umgås med sina barn vilket kan få oanade konsekvenser för både barnet och pappan. I båda fallen är det socialtjänsten som är den berörda gruppen som är ansvarig för själva hotet (ibid).

Vi har varit intresserade utav en uppföljning av fallet men eftersom reportaget är helt avanonymiserat har vi inte kunnat fördjupa oss i resultatet på grund av etiska skäl.

8. Sammanfattning av resultat och analys

8.1 “Mardrömmen”

Kommentarerna efter reportaget har till mestadels bestått av arga, anklagande och förvirrade ord angående socialarbetarna och arbetet som bedrivits under fallet i Sandvikens kommun. Fokus i kommentarerna har legat på föräldrarna, där kommentarerna menar att de blivit utsatta för total orättvisa och myndighetsövergrepp av socialtjänsten. Allmänheten letar efter en syndabock som ska ställa till svars.

Det finns även de som tycker att bilden Uppdrag granskning ger av fallet är alldeles för ensidig. Verkligheten ser inte ut som den porträtteras av Uppdrag granskning. Tittarna blir påverkade av reportaget och sväljer utsagorna som sanning. Det intressanta i det här fallet är att Socialstyrelsen senare friar kommunen från alla anklagelser.

8.2 ”Processen”

Vi ansåg att debatten efter reportaget var uppdelat i två spår. Det ena handlade om att allmänheten krävde svar på hur det här kunde ske samt att de vill ha någon som ska ställas till svars för besluten och handlingarna. Det andra spåret diskuterade en oro för att pappor ska kunna vara ensamma tillsammans med sina barn framöver då det kanske kan resultera i en katastrofal situation. Majoriteten av kommentarerna visar stort missnöje över socialtjänstens arbete och kräver ändring. Allmänheten anser socialtjänsten uppfatta sig själva som en domstol där de kan missbruka sin maktposition mot allmänheten.

Uppdrag granskning överförde således sina ståndpunkter till allmänheten. Andra professionella fick även utrymme att uttala sig om sitt missnöje med socialtjänstens uppförande och inkompetens i fallet.

9. Avslutande diskussion

Nedan framför vi vår avslutande diskussion om de resultat vi fått av vår studie.

Vi är förvånade över hur negativt socialtjänsten och socialarbetare framställs i massmedia och sociala medier. Gensvaret från rapporteringar har varit överlägset negativa kommentarer där allmänheten verkar tro på det mesta som medier producerar utan vidare undersökning. Med hjälp av våra teorier har vi fått en förståelse för hur det här kan ske och hur medias dagordning överförs på allmänheten (McCombs, 2006). Vi har förstått att media ger oss en andrahandsverklighet där de nyttjar sig av olika dramaturgiska resurser. Media övertalar allmänheten genom att påverka människor med till exempel starka begrepp om vad som är fel och vad som borde göras åt felet. Eftersom att det är så många som accepterar bilden media ger utav socialtjänsten och socialarbetare, anser vi inte att alla som kommentatorer känner till hur en socialarbetare jobbar, hur beslutshierarkin eller sekretesslagar ser ut. Många beskriver även socialtjänsten som en domstol där beslut bygger på fördomar och socialsekreterarens eget intresse. Hade samhället fått korrekt fakta om hur ett ärende går till, vilka olika parter som är inblandade och vem som bestämmer vad, så skulle kanske dessa hypoteser och antaganden om socialtjänsten att minska eller rent ut sagt, försvinna.

Vi funderade på vilka människor det är som står bakom kommentarerna i chattarna, bloggar och olika forum. Majoriteten av kommentatorerna består av människor som inte har varit i direkt kontakt med socialtjänsten eller socialarbetare. Det finns även de människor som känner någon som varit i kontakt med socialtjänsten eller socialarbetare. Enligt Zugazaga et al (2006) så är det en liten procentandel av befolkningen som har kontakt med en socialarbetare. Alltså får majoriteten av befolkningen sina uppfattningar av massmedia samt andrahandskällor.

De som framställs som syndabockar kan hamna i olyckliga situationer. Tjänstemän får lämna sina uppdrag på grund av demonstrationer och mordhot. Allt det här på grund av den bild ett Tv-program visar sin publik. Hat föds i samhället mot myndigheter och myndighetspersoner.

Det finns rädsla att ta kontakt med socialtjänst då allt man känner till är negativt, till exempel att socialtjänsten för bort barn från deras föräldrar och hem. Det här påverkar de barn som är i behov av socialtjänstens hjälp då barnen är bundna till sin socialsekreterare. Har då tjänstemän framställts negativt i media kanske inte föräldrarna har något förtroende för tjänstemän efter vad de hört i massmedia. En rädsla för att kontakta socialtjänsten ska inte behöva finnas då socialtjänsten ska tjäna som samhällets yttersta skyddsnet.

I socionomutbildningen finns ingen medieträning. Det finns ingen del där studenterna får information om hur man ska uttala sig i media. Det hade kunnat gynna socialtjänsten om tjänstemän vetat hur de ska uttala sig på bästa sätt i media. Behovet finns att kunna förmedla ett tydligt budskap om en situation när chansen att uttala sig finns. I dagsläget finns inga tydliga ramar för det här. Alltså betyder det att varje socialtjänst i varje kommun hanterar medierapportering annorlunda. Medieträning hade kunnat göra tjänstemän mer säkra i att kunna förklara saken med de verktyg man fått under sin utbildning för att hantera medierapportering.

Vi förhåller oss positivt till att myndigheter granskas då möjliga problem eller fel kan uppmärksammas och leda till förändring. Myndigheten blir mer medveten och det leder till en vilja att förnya och förbättra systemet. Vi ser dock den negativa sidan där medierapporteringen går till överdrift, där myndigheten och professionella personer blir syndabockar för ett problem. Konsekvenserna drabbar både tjänstemän såväl som allmänheten och befolkningen då synen på en myndighet präglas av det som rapporteras i media. Media har en enorm makt då allmänheten är i beroendeställning för att få insikt i det man inte har möjlighet att ta reda på själv. Desto större nyhet, desto mer läsare eller tittare kan ett reportage få med hjälp av journalisternas egna dramaturgiska mönster.

10. Referenslista

Ahrne, Göran & Svensson, Peter (2011) ”Kvalitativa metoder i samhällsvetenskapen”. I Ahrne, Göran & Svensson, Peter (red.): *Handbok i kvalitativa metoder*. Malmö: Liber.

Aldridge, Meryl (1990) “Social Work and the News Media: A Hopeless Case?”. *British Journal of Social Work*, 20, 611-625.

Andersson, Gunvor (2004) “Pressens bild av barns missgärningar”. I Blomberg, Helena (red.): *Sociala problem och socialpolitik i massmedier*. Lund: Studentlitteratur.

Boréus, Kristina & Bergström, Göran (2005) ”Innehållsanalys”. I Bergström, Göran & Boréus (red.): *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Bremer (2013) Uppdrag gransknings viktiga ansats i “Processen” kommer till korta. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://kimhزابremersbodega.wordpress.com/2013/09/07/uppdrag-gransknings-viktiga-ansats-i-processen-kommer-till-korta/> (Blogg)

Brunnberg, Elinor (2001) ”Media och socialt arbete. En explorativ studie av media rapporteringen som påverkansfaktor inom socialtjänsten i Sverige och England”. *Nordicom Information Media- och kommunikationsforskning i Norden*, 23(2), 31-44.

Bryman, Alan (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Cantwell, Oisín (2011) Fallet är inte så enkelt som i tv. *Aftonbladet*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/kolumnister/oisincantwell/article13879973.ab>. 2013-11-30.

Cederberg, Linda (2011) Så här arbetar Uppdrag granskning. (Elektronisk) Tillgänglig: http://svt.se/ug/omug/20110811095304/sa_har_arbetar_uppdrag_granskning. 2013-11-10.

Daneback, Kristian & Månsson, Sven-Axel (2008) ”Internetforskning”. I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans & Eliasson-Lappalainen, Rosmari & Jacobsson, Katarina (red.): *Forskningsmetodik för socialvetare*. Stockholm: Natur och Kultur.

Flodström Enquist, Hjärdís (2011) Uppdrag granskning föder hat. *Gefle Dagblad*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://gd.se/ledare/debatt/1.4081018-uppdrag-granskning-foder-hat>. 2013-11-30.

Grafström, Petrelius & Windell (2013) *Föredöme eller fördömd? Medierna som moralisk domstol*. Stockholm: SNS Förlag.

Hansen, Kenneth Reinecke (2004) ”Reality i tv-featureen: motorens dramaturgi. Om forholdet mellem tv-journalistisk produktion og dramaturgi i aktualitetsfeatures”. *Nordicom Information* 4/2004, 31-38.

Hejdenberg, Johanna (2011) Socialtjänsten granskas igen. *Arbetarbladet*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://arbetarbladet.se/nyheter/sandviken/1.4092626-socialtjansten-granskas-igen>. 2013-12-05.

Jonsson, Mats (2011) Omhändertagande av barn granskas på nytt. *Arbetarbladet*. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://arbetarbladet.se/nyheter/sandviken/1.3992836-omhandertagande-av-barn-granskas-pa-nytt>. 2013-12-05.

Jönson, Håkan (2010) *Sociala problem som perspektiv. En ansats för forskning och socialt arbete*. Malmö: Liber.

Kalman, Hildur (2006) ”Kunskap och samhälle”. I Blom, Björn, Morén, Stefan & Nygren, Lennart (red.). *Kunskap i socialt arbete: om villkor, processer och användning*. 1. utg. Stockholm: Natur och kultur.

Krogh, Torbjörn von (2009). *Medieetik*. 1. uppl. Stockholm: SNS förlag.

Lundman, Berit & Hällgren, Graneheim, Ulla. (2008) "Kvalitativ innehållsanalys." Granskär, Monica & Höglund-Nielsen, Birgitta (red.) *Tillämpad kvalitativ forskning inom hälso- och sjukvård*. 1. uppl. Lund: Studentlitteratur

Lundström, Tommy (2008) "Aktforskning". I Meeuwisse, Anna & Swärd, Hans & Eliasson-Lappalainen, Rosmari & Jacobsson, Katarina (red.): *Forskningsmetodik för socialvetare*. Stockholm: Natur och Kultur.

May, Tim (2001) *Samhällsvetenskaplig forskning*. Lund: Studentlitteratur. McCombs, Maxwell (2006) *Makten över dagordningen. Om medierna, politiken och opinionsbildningen*. Stockholm: SNS Förlag.

Medieakademin/TNS Sifo AB (2013) Förtroendebarmetern 2013. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.welcom.se/fortroendebarmetern2013.pdf>

2013-12-20

Nordmark, Nicke & Johansson, Hasse (2011) Reportrarna bemöter kritiken från Aftonbladets krönikör. (Elektronisk) Tillgänglig:

http://svt.se/ug/20111104151753/reportrarna_bemoter_kritiken_fran_aftonbladets_kronikor.

2013-12-12.

Nordmark, Nicke, Johansson, Hasse & Bagge, Peter (2011) De blev oskyldigt anklagade för sexuella övergrepp. (Elektronisk) Tillgänglig:

http://svt.se/ug/20111101204433/de_blev_oskyldigt_anklagade_for_sexuella_overgrepp.

2013-12-12.

Nylund, Mats (2001) Moraliska utspel i medier. En presentation av ett forskningsprojekt. *Nordicom Information 2/2001*, 93-97.

Ohlsson, Lars B. (1997). *Bilden av den "hotfulla ungdomen": om ungdomsproblem och fastställandet och upprätthållandet av samhällets moraliska gränser*. Diss. Lund : Univ.

Petersson, Olof & Carlberg, Ingrid (1990) *Makten över tanken*. Stockholm: Carlsson Bokförlag.

Sandström, Stefan (2008). *Makten du har: att hantera makt i socialt arbete*. Stockholm: Gothia

Sandvikens Kommun (2011) Uppdrag Granskning 2 november. (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.sandviken.se/nyhetsarkiv/nyhetsarkiv11/uppdraggranskning2november.5.6765cb87130700fde23800055918.html>.
2013-12-16.

Svedberg, Lars (2007) *Gruppsykologi. Om grupper, organisationer och ledarskap*. Lund: Studentlitteratur

Svensson, Peter (2011) ”Teorins roll i kvalitativ forskning”. I Ahrne, Göran, Ahrne, Göran & Svensson, Peter. *Handbok i kvalitativa metoder*. 1. uppl. Malmö: Liber

SVT1 (2011) Uppdrag granskning. *Mardrömmen*. Tillgänglig via Youtube.
2013-11-07.

SVT1 (2013) Uppdrag granskning. *Processen*. Tillgänglig: <http://www.svtplay.se/video/1408336/del-2-av-16>
2013-11-07

UG chatt (2011) ”Hur mådde barnen när de fick komma hem?” (Elektronisk) Tillgänglig: http://svt.se/ug/20111102220945/hur_madde_barnen_nar_de_fick_komma_hem.
2013-11-07.

UG chatt (2013) “Läs chatten om reportage processen” (Elektronisk) Tillgänglig: <http://www.svt.se/ug/ikvall-chatta-om-reportaget-processen>.
2013-11-07

Zugazaga, Carole B., Surette, Raymond B., Mendez, Monica & Otto, Charles W. (2006) ”Social Worker Perceptions of the Portrayal of the Profession in the News and Entertainment Media: An Exploratory Study”, *Journal of Social Work Education*, 42(3), 621-636.

